

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

7. De acquisitione ex errore communi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

6. Dices. Cur si ego certo, vel probabiliter iudicem dominum mihi donaturum hunc librum, si illum ab eo peterem, possem sine furti peccato librum mihi usurpare, non verò possum usurpare potestatem absolventi, si certus sim, eam mihi collaturum Episcopum, si illam petam?

Respondeo, Quia ad vitandum furtum satis est, quod dominus non sit invitatus, ad quod non est necesse, quod positive det: at in casu nostro non satis est, quod Superior non sit invitatus, sed necesse est, ut positive conferat Iurisdictionem, quia hanc tu recipere non potes, nisi positive detur ab illo, ex qua, deinde procedere debeat actus validus. Ita Respondet huic instantiæ De Lugo d. 19. de Poenit. n. 22.

7. Dico secundo, per Ratihabitionem impropiam, quæ est de præterito, vel præfenti (quam modo diximus proprie appellari licentiam præsumptam) posse delegari ejusmodi potestatem absolventi. Ratio est, quia licentia præsumpta est consensus versus Superioris, & quidem, vel actualis, qualis est præsumpta de præfenti, vel habitualis, qualis est præsumpta de præterito, quæ supponitur nunquam fuisse revocata. Tria tamen sunt diligentissime notanda. Primum, non esse licentiam præsumptam sufficientem, si sit solum conditionata sic. Si Episcopus sciret, seu ab illo peterem, concederet mihi potestatem absolventi. Hæc enim est solum licentia præsumpta conditionata, quæ non est consensus Episcopi, sed esset. Requiritur igitur, ut iudicetur Episcopus absolute dedisse, ut absolute, & vere habeatur potestas absolventi ex qua oriri possit actus absolventi, validus.

8. Secundò, notari debet, non satis esse, probabiliter, vel certo me iudicare Episcopum interne consensisse, vel consentire ad conferendam mihi dictam potestatem, sed addi debere signum externum, licet non omnino explicite datum. Ratio est, quia, sic poteris scire tibi absolute concessam tacite fuisse Iurisdictionem, scus semper præsumeretur fuisse concessa conditionate, si Episcopus sciret, si potestas à te postulata esset, &c. quod, ut modo dixi, satis non est. Tum quia voluntas interna, dum externe non prodit, nihil operari potest ad conferendam Iurisdictionem tibi, qui illam acceptare debes.

9. Signa autem hæc dependent ex variis circumstantiis, vel modo loquendi, quæ Episcopus exhibuit, unde certo, vel satis probabiliter colligatur, vere, quamvis non omnino explicite, consensisse, vel nunc consentire. Dico (vel probabiliter) quia, quamvis Suar. de Poenit. d. 26. sec. 1. n. 17. velit, ea signa debere certam existimationem facere præfentis consensus Superioris; De Lugo de Poenit. d. 19. num. 23. tamen merito docet, sufficere, si faciant probabilem, si quidem omnes, & ipsemet Suar. alibi concedit, ex potestate, seu Iurisdictione probabiliter posse quempiam hoc Sacramentum Poenitentiae administrare. De ejusmodi signis mox num. 11. aliqua explicatius dabo.

10. Debet denique notari tertio, si Episcopus v. g. videat, te actu excipientem Confessionem, toleraretque, non statim te posse ex illa tolerantia, tanquam ex signo, putare adesse eius præsumptum consensum, sed necessariam distinctionem omnino esse adhibendam: Si enim ipse nesciat, te non esse legitimum Confessarium, hoc est, putet v. g. vel putare possit te licentiâ habuisse à suo Prædecessore, vel à suo vicario Generali, vel à se ipso nunc immemore, &c. vel si sciat, te non esse legitimum, tamen propter aliquam causam non potest te impedire, tunc sane non præsumetur dare licentiam, quia ea tolerantia in dictis circumstantiis nullo modo est signum consensus. Si vero sciat, te non esse Confessarium, & possit facile te ab excipienda dicta Confessione prohibere, & non prohibet (qui certe rarus erit casus) tunc nonnulli fatentur, licentiâ præsumptam adesse. Verum adverte cum Sanc. l. 3. de Matr. d. 35. n. 22. si quando Superior hoc modo præsumatur dare licentiam de præfenti, eam non se extendere, nisi ad præsentem Con-

fessionem, non verò ad alias forte sequentes quibus præsumpta de una Confessione, non est licentia utaris.

Signa Superioris, unde colligatur licentia præsumpta, quoad potestatem absolventi.

11. Explicite concessio dictæ potestatis per verba, vel expressam scripturam, licentia est præfata, atque adeo sufficientissima traditio potestatis absolventi, sed difficultas, quæ hic proponitur, est quædam expressio non intervenit, quænam sine consensu sufficientis concessionis de præfenti, vel de præterito, & consequenter sufficiens licentia tacita, seu præsumpta.

12. Respondeo id, ut modo num. 9. innui, per variis circumstantiis, Lucem tamen habebit ex collatione trium signorum, quæ hic à Deo tribuuntur solent. Lege Reg. præsent. Eccl. 1. 7. c. 2.

Primum signum sufficiens est, si Episcopus rogatus, ut concedat dictam licentiam, ipse non erigat vel oculorum, vel alio signo ab ipso usque ostendat suum consensum.

13. Secundum signum item sufficiens est, si Episcopus constituat Sacerdotem in vicarium Parochi, & ejus Capellanum Parochialem, vel tribuat aliquid cui sit adnectum munus Confessoris.

14. Tertium signum controversum est, si Episcopus videat simplicem Sacerdotem excipere Confessionem suorum, & taceat: Aliqui enim ut Fagnan. l. 1. c. 2. cent. hanc solum taciturnitatem esse satis morale signum concessionis potestatis, licet enim taciturnitas sit passiva, quid negativum, tamen moraliter habetur pro positivo consensu. Aliqui verò, ut Coninch. d. 4. d. 8. n. 45. negant, quia falsum est taciturnitatem haberi pro morali consensu, cum possit Episcopus credere ob aliam rationem, & non quia consentiat. Sententia est illa, quam modo nos n. 10. sub distinctione indicavimus.

Ratihabitione Approbationis ad absolventem.

15. Quæres. Cum paulo ante breviter dixerimus, mox late declaraturi simus, ad completam licentiam ministrandi hoc Sacramentum, præter collationem Iurisdictionis legitime factam, necessariam esse etiam Approbationem Ordinarii: Quæres, inquam, an Approbationem, de Approbatione sufficiat aliquando Ratihabitionem.

16. Respondeo, Sufficere eo prorsus modo, quod dictum est de Iurisdictione, par enim est in utroque casu, & quidem quod etiam hujusmodi approbatio dari per aliquod signum externum, debeatur de præfenti inesse in Sacerdote, ut actus validus absolventi ipso procedat, manifeste ostendit verba illa. Tractatus sess. 23. de Ref. c. 15. Approbationem obtrineat. Per enim Approbatio, quæ est ostensio, seu testificatio ab Episcopo, significatur signum externum, & per obtrineat, significatur, ea debere esse actum in Sacerdote nec sufficere in futurum.

§. VII. De Acquisitione Iurisdictionis administrandi Sacramentum Poenitentiae ex errore communi, tituloque coloratum.

17. Si in aliquo loco simplex Sacerdos committit errorem esse legitimum Confessarium, dicitur esse communis error de Iurisdictione illius Sacerdotis ad absolventem. Rursus si simplex idem Sacerdos obtrineat recipiatque ab Episcopo officium v. g. Parochi, sed non habet aliquod occultum impedimentum v. g. irregularitatem per quod sit incapax talis officii, nulliter recipiatque per quod sit incapax talis officii, nulliter recipiatque habere titulum coloratum, seu putativum, sed quia collatione beneficii Parochialis, ecce Titulus, sed quia nulliter, non habuit, neque habet verum titulum, sed putativum, sed coloratum. Quod si quis collationem

non habuisset, sed tamen communiter Parochus existimaretur, quia cum suis v. g. literis se Parochum finxit, hic sane communem errorem haberet, non vero titulum, ne coloratum quidem. Hac terminorum explanatione premissa.

2. Affero cum Sanchez, l. 3. *matr. d. 12. Mascard. de prob. conf. 648.* Sperello *dec. 3.* aliisque passim: Communem esse doctrinam, Sacerdotem simplicem habentem titulum coloratum, & simul errorem communem, sufficiens iurisdictionem esse instructum ad absolvendum. Ratio ducitur ex benigna interpretatione voluntatis pie Matris Ecclesiae, quae, propter utilitatem publicam, & ne magni subinde scrupuli, & turbationes enascerentur, non solum pro suscipiendis hoc Sacramentum Pœnitentiae, verum etiam pro suscipiendis alia ministeria indigentia iurisdictione in Ministro, ut etiam pro assistentia Parochiali Matrimonii, imò & pro quibuscunque actibus à iurisdictione Ecclesiastica dependentibus, voluit conferre veram iurisdictionem iis, qui capaces illa sunt, instantibus, dicto communi errore, tituloque colorato. Cum igitur hæc tria adsint. Primum, iurisdictionis, seu potestatis collationem dependere ab Ecclesia. Secundò, error communis, titulus coloratus, semper aderit certa iurisdictione ab Ecclesia collata, atque adeo ille, cui prædicta tria favent, valide actus ab ipsa procedentes exercet, valide, inquam, nam illicite mortuiter (nisi ab ignorantia inculpabili excusetur) non est dubium, quia usurpat iurisdictionem, quam ex se non habet, sed solum posita ipsius malitia, quasi invita, concedit Ecclesia.

3. In ejusmodi benignitate exercenda, imitata est Ecclesiæ ius Civile humanum, *L. Barbar. ff. 3. de officio praet. quod etiam habetur l. si Arbitr. C. de sent. & Interd. illudque visa est canonizasse, id est recepisse in Sacris Canonibus. In Syn. Rom. relata c. 1. §. 7. Cum enim quidam servus qui apud Romanos incapax erat dignitatum, obtinisset Præturam, & deinde in sua ditione multa decreta edidisset, dubitatum fuit, an ea fuissent valida, cum in iure pro nullis acta servorum habeantur, *L. Quod attinet, in reg. iuris.* Respondit fuit ab Ulpiano, esse valida, & non esse reprobanda, his verbis. *Humanus est illa non reprobare, cum etiam potuisset Populus Romanus servo decernere hanc potestatem, sed, si servus sit, servum esse, liberum effici.**

4. Ex hoc igitur Respondeo, quoties est error communis, Titulusque putativus, qualis esse in prædicto servo putabatur, toties à iure Civili intelligitur illi collata potestas. Ius ergo Canonicum Civile iura in hoc imitatur, atque in simili errore, & titulo iurisdictionem necessariam tribuit, idque tum in foro interno, tum externo, tum in causis temporalibus, tum in spiritualibus, quia semper eadem militat legis prædictæ ratio. Sed aliqua de singulis prædictis conditionibus separatim scilicet.

Debet esse iurisdictione dependens ab Ecclesia, hoc est, quam Ecclesia conferre valeat.

5. Non potest Ecclesia (idem dic de quocunque Superiore) supplere impedimenta, quæ sive ex iure divino, sive ex iure naturali incapax hominem faciunt iurisdictione.

6. Hinc, si quis non Sacerdos absolveret, vel conficeret, quamvis errore, & titulo quocunque vallatus esset, nihil efficere, quia Ecclesia non potest facere, ut non Sacerdos valide absolvat, vel conficeret, cum sit ad hæc ex iure Divino necessarium Sacerdotium.

7. Idem dic de baptizante, & de absolvente, vel confectante sine intentione, idemque de amente, qui hæc facere attentaret, quia intentio, & mentis sanitas requiruntur de iure naturæ, imò etiam, & divino quorum defectus cum à iure humano Ecclesiæ suppleri nequeat, non possumus confugere ad titulum coloratum, communemque errorem, qui forte adesset in prædictis.

8. Contra, si quis Sacerdos sit irregularis, vel excom-

Par. 1. l. 1.

municatus, etiam denunciatus, vel suspensus, vel interdictus, vel quacunque Ecclesiastica pœna incapacitatis affectus, existimaretur autem communiter legitimus Confessarius, cum prædicto titulo colorato, valide exerceret iurisdictionem absolvendi, quia eos defectus potest tollere Ecclesia, & in hoc casu tollere proficeretur, & vult. Scio Veteres quosdam id negasse de excommunicatione, sed immerito, ut late docet, & probat Sanchez, *lib. 3. de Matr. d. 22. n. 22. & deinceps.*

9. De femina existimata viro, si forte assumeretur ad Pontificatum, distinguit cum communi sententia idem Sanchez, & quidem ex allata hactenus doctrina. Nam Pontifex verus non esset, quia sexus fœmineus de iure Divino incapax Sacerdotii, & Pontificatus, sed haberet tamen iurisdictionem aliquam, Sicut enim Ecclesia iurisdictionem aliquam confert ei, qui Sede vacante, præest loco Pontificis, ita eandem conferre, tunc conferretur fœminæ: fœmina enim, ut omnes scimus, licet incapax sit potestatis Ordinis, non est tamen incapax potestatis iurisdictionis.

Debet esse error Communis.

10. Non ergo sufficit error unius, vel alterius, vel paucorum: cum contra sufficiat, si communis error esset in hac Civitate, ubi sunt acta, licet in aliâ nullus esset error, nam & servus ille in *L. Barbarius*, notus erat servus Romæ, & tamen quia fuerat ignotus in eo loco, ubi Præturam gessit, ejus gesta pro omni loco absolute valida fuerunt existimata.

11. Sed quid, Primum, si Populus præsens incipiat dubitare de defectu iurisdictionis, ut si suboritur dubitatio, quod Parochus fuerit amotus ab officio, vel quod ejus electio fuerit nulla, &c.

Respondeo, Tunc debere inquiri veritatem: Secus esset error crassus, vel supinus, qui fere æquivaleret scientiæ, atque adeo non esset sufficiens ad iurisdictionem communicandam. Quod si, facta diligentia, adhuc sit res dubia, valebunt acta, qui dum vinci dubium non potest, prævalerit ille idem error communis, qui ante ortam dubitationem aderat.

12. Quid secundo, Si Sacerdos esset communiter existimatus v. g. Parochus, sed à paucis nullitas ejus iurisdictionis cognosceretur, adhuc respectu horum paucorum haberetur Parochus iurisdictionem?

13. Respondeo, habere, cum communi sententia docet Sanchez *loc. c. num. 42.* unde videri fore omnia ejus acta, dubitandum non esse, quia ad conferendam iurisdictionem non requiritur error uniuscuiusque, sed communis in Civitate, qui iam in hoc casu abunde adesse supponitur.

14. Duo tamen adverte. Primo, hos paucos v. g. te scientem hunc non esse verum Parochum, peccare mortaliter, si illum convicias, ut tibi Sacramentum administret, quia cooperaris cum peccato ipsius Parochi usurpantis scienter iurisdictionem, quam ex se non habet. Excipe urgentem necessitatem, vel aliam forte excusationem, de qua ego *l. 5. in Dec. c. 1. §. 4. à n. 39.* universaliter dixi.

Quod si hoc Sacramentum quod ab ejusmodi Parcho, à te cognito pro non legitimo, postulas, sit Sacramentum Pœnitentiæ, ultra peccatum, quod committis, certe ex hoc ipso, quod male dispositus cum actuali peccato ad illud accedis, nullam omnino, irritamque absolutionem recipies.

15. Secundo, Si pari modo ab hoc iudice tu, qui illius defectum nescis, sententiâ in tui favorem reportas, licet reportes valide, tamen in pœnam tui delicti rescindi illa posset, & tu puniri. Quamvis enim acta illa valeant, tu tamen, ut supra dixi, illicite ab illo iudice scienter expolis, foves enim fictos iudices in Rep. Fateor, interim, te aliquando excusari, si ejusmodi iudicem non repellas, immo, si omnino taceas, quando scilicet

D 2 majus

maius est scandalum, & infamia oritura ex repulsa, & ex manifestatione, quam ex patientia, & silentio.

Debet adesse Titulus coloratus. Quid si desit?

16. Quando cum errore communi conjungitur Titulus coloratus, jam dictum est modo. Sed celebris est questio, an si desit ejusmodi Titulus, adsit autem solus error communis, idem dicendum sit. Secerdos v. g. nullam collationem habuit, ne in alidam quidem Parochiam, sed tamen Parochus ab omnibus communiter existimatur, valide officia Parochi administrat?

17. Certant duo Celebres Doctores cum suis affectis utrinque. Negat valide administrare Th. Sanch. l. 3. *matr. d. 22. n. 49.* dicens oppositum non esse probabile. Mart. Perez de *matr. d. 40. sec. 6. n. 5.* Averl. de *Sacr. q. 64. sec. 5.* Fag. 2. *Eccles. prac. l. 7. §. 3. n. 61.* Junello *n. 73. sine.* Bonac. de *matr. q. 2. p. 8. a. n. 23.* Boff. de *lubil. sel. 7. casu 2. n. 152.* & multi ap. Dianam p. 2. *tr. 16. res. 43.* Basilium Pont. l. 5. de *matr. c. 20. n. 6.* Ioan. Sanch. in *selec. d. 44. n. 3.* Verr. in *q. moral. tr. 2. q. 25. n. 15.* Bauc. in *sing. casu 225. V.* sed petes 1. vocans hanc sententiam valde probabilem. Diana loc. cit. *Ref. 43. & p. 3. tracl. 1. res. 94.* citans Molf. Delbene, Leand. Bordonium, aliosque. Piger me rescribere ea, quæ ad manus ejusque sunt, viderique apud prædictos, eorumque Sectatores possunt. Satis ergo mihi sit, pronuntiare, utramque sententiam esse probabilem, quia cum Sanchez, dicere possumus hoc beneficium concedi juxta circumstantias, quæ fuerunt in illo servo, de quo L. Barbarius, ff. de officio Prætoris, at ibi, & alibi cum errore communi semper invenitur conjunctus titulus coloratus. Cum Pontio autem possumus asserere, illas circumstantias dedisse quidem occasionem Legislatoribus, illud Beneficium concedendi, sed ipsi tamen absolute concesserunt, quoties evitanda est Reip. perturbatio, quæ non minus sequitur, quando communi errori adnexus est titulus coloratus, quam, quando solus error communis intervenit.

18. Ex eo, quod probabile ducimus, sufficere ad conferendam Jurisdictionem errorem communem dumtaxat sequitur, Confessarium nunquam approbatum, Episcopum nunquam electum Parochum, Judicem, Tabelionem: ceterosque similes mere intrusos, multo magis Sacerdotem approbatum ad confessiones excipendas pro vno anno, eo finito, vel pro tempore incerto ad beneplacitum v. g. Episcopi, posita, sed nondum scita revocatione, Vicarium Generalem defuncto ejus Episcopo, Patronum, qui vere Iuspatronatus non habet, &c. si adsit error communis circa ejusmodi officia, licet officia, ne ex putativo quidem colore habeant, valide absolvere, Jurisdictionem exercere, assistere matrimonio, sententias ferre, præsentare, &c. ac si dicto errori communi titulus coloratus esset adnexus, quia solum communem errorem sufficere probabile est.

§. VIII. De Acquisitione Jurisdictionis ex opinione probabili.

1. SI Sacerdos ex opinione probabili, putans, se posse ministrare Sacramentum Poenitentiae, de facto administrat, valide administrat, quasi ab illa opinione probabili certam, & indubitam acquirat Jurisdictionem? Idem quæro de similibus actibus indigentibus Jurisdictione sibi collata ad eorum valorem, si ij exhibeantur ex opinione probabili.

2. Negativè Respondent non pauci, ut Salas p. 1. t. 1. *tr. 8. de consec. 27. num. 286.* & alibi, Io. Sanch. in *selec. d. 44. num. 3.* Suar. de *poenitent. d. 26. sel. 6. num. 8.* De Lugo de *poenit. d. 19. a. num. 29.* Subbitans, &c. Suar. Oviedo, Bardi, Marcant. alique ap. Verricell. *max. citandum;* ita ut non nemo ex illis dicat, contraria opinio esse valde dubiam, non nemo autem, nullo fundamentum probari. Rationes principales sunt duæ. Altera,

quia, quamvis in jure concedatur, vt modo videtur Jurisdictione, existente errore communi, tunc colorato, nunquam tamen invenies in jure eam communi sola opinione probabili. Altera, quia non possunt argumentari à pari, hoc est, ex eo, quod conceditur, quod concedatur etiam ex opinione probabili. Satis enim hæc diversa sunt, cum in priore adhibetur multorum, quamvis dubitativus: at in posteriore opinio illa probabilis est, solum apud paucos sapientum, ex altera parte ex nullo vestigio adsit in illa illius.

3. Nihilominus affirmative respondent metius plures vt Th. Sanch. de *matr. l. 3. d. 22. n. 49.* & in *l. 1. cap. 9. num. 35.* Pontius de *matr. l. 5. c. 20. n. 7.* Collet. *tom. 1. tr. 1. d. 2. p. 5. num. 9.* Less. l. 2. cap. 29. d. 8. H. Bonac. Filliuc. G. Hurtad. Gran. Franc. Delago. Com. alique, quos citat, sequiturque Verricell. *2. p. 2. num. 1.* Diana alios citans p. 8. *tr. 1. res. 93.* & ita certum id præstat Verricell. loc. cit. *asserat.* contrariam, hoc est præstat num. 2. opinionem esse improbabilem, & fallam: certe nimis exaggerare dictum est, cum probabilem suam illam pollere, non sit negandum. Ratio hujus sententiae, quam vt probabilior sequitur, est, quia constat apud omnes, universalem Ecclesie Jurisdictionem conferre Jurisdictionem, seu esse signum Jurisdictionis collatae, vt clare habetur in Iure Canonico *de foro competent. vbi* Glossa, Abbas. alique, in *universali Ecclesie* consuetudine omnes fere Sacerdotes (excepe paucos, & hos nimis timidos, vel indebitos mis) absolvent cum Jurisdictione probabili: ceteri Minor probatur ex testimonio Suar. *l. c. num. 7.* hic habet etiam alios nobis contrarij sunt Suar. *l. c. num. 7.* hic habet etiam *autem universali Ecclesie* usus, ut Sacerdotes *utantur* hujusmodi Jurisdictione probabili in *hujus* Sacramenti administratione, Delago loc. cit. *n. 3.* & Less. *pro* & *usus* communis omnium Confessariorum, qui cum Jurisdictione probabili absolvent. Merito ergo Cultor, sic sic diserte nostram sententiam confirmat. Quod est probabilis opinio absolventi à resecrati, & a censuris assistendi Matrimonio, nullo morali periculo se expone Minister irritum facienti Sacramentum, quia licet Privilegia Jurisdictionem non habent, habent tamen *ex* *cito* consensu Ecclesie, & ratificatione de *presenti* plenè Jurisdictionem ne ut actus irriti sint, Et postea totos Suar. Lessum, Th. Sanchez, Coninch Poenitentiam nanciam, sic addit. Omnes enim ij, alique *asserunt*, *opinantem* ex opinione probabili se habere Jurisdictionem, *nam* habere certissimam, sicuti haberet, qui ex errore *pro* & *titulo* presumptio operaretur.

4. Ad primam ergo rationem in contrarium, Respondendo, nostram doctrinam non fundari immediate in aliquo Iure, sed in consuetudine, quæ loci æquale ut jam modo vidimus.

5. Ad posteriorem, Respondeo dupliciter. Primum, quicquid sit, an in opinione probabili adsit error communis, & titulus, nam nostra argumentatio solum est, vt sicuti error communis, titulusque coloratus est Jurisdictionem ex l. Barbarius; ita opinio probabili Jurisdictionem illam tradit ex tacito consensu Ecclesie, firma consuetudine.

6. Respondeo. Secundo cum Verricell. l. 2. *locum* hanc secundam Responsum prosequente, citans in casu nostro adesse errorem communem, quia omnes fere Confessarii secute absolvent ex opinione probabili, omnisque Fideles secute absolventur. Et certe nisi secute absolventur, quæ turbatio esset in conscientia Fidelium, si ij dubitarent de sua absolutione à suis Confessariis prudenter data? Hanc ergo communem perceptionem Sacerdotum, & poenitentium, si tu appelles errorem communem, ego non refragabor, nam sic communem errorem, quem tu expolis, in re nostra jam habebimus.